

STATUT SOŁECTWA Smugi

Rozdział I Postanowienia ogólne.

§ 1.1 Ogół mieszkańców sołectwa Smugi stanowi samorząd mieszkańców wsi.

2. Nazwa sołectwa brzmi: Smugi.

3. Teren sołectwa obejmuje wieś Smugi

§ 2. Sołectwo Smugi jest jednostką pomocniczą Gminy Wojciechowice i funkcjonuje na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym,
- 2) Statutu Gminy Wojciechowice,
- 3) niniejszego Statutu.

Rozdział II Zadania sołectwa.

§ 3.1. Do zakresu działania sołectwa należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu miejscowym nie zastrzeżone ustawami oraz uchwałami Rady Gminy na rzecz innych podmiotów.

2. Do zadań własnych sołectwa w szczególności należy:

- 1) współdziałanie z organami gminy w wykonywaniu zadań publicznych na rzecz mieszkańców sołectwa;
- 2) reprezentowanie interesów mieszkańców sołectwa wobec organów gminy;
- 3) zgłaszanie do organów gminy projektów przedsięwzięć dotyczących budowy, rozbudowy i remontów obiektów i urządzeń infrastruktury lokalnej znajdującej się na obszarze sołectwa;
- 4) zgłaszanie do organów gminy propozycji inicjatyw społecznych i gospodarczych dotyczących:
 - a) współdziałania z policją i strażą pożarną w zakresie bezpieczeństwa i porządku na obszarze sołectwa;
 - b) potrzeb w zakresie opieki zdrowotnej, edukacji dzieci i młodzieży, rozwoju sportu i rekreacji, upowszechniania kultury, organizacji imprez kulturalnych, sportowych;
 - b) ochrony środowiska naturalnego i ochrony zieleni;
 - c) pomocy społecznej w szczególności poprzez sygnalizowanie potrzeb w zakresie organizowania konkretnych form pomocy społecznej;
- 5) utrzymanie porządku i czystości na obszarze sołectwa;
- 6) kształtowanie odpowiednich zasad współżycia mieszkańców,
- 7) organizowanie samopomocy mieszkańców i wspólnych prac na rzecz społeczności lokalnej.

§4.1. Rada Gminy może w odrębnej uchwale powierzyć sołectwu zarządzenie i korzystanie ze składników mienia komunalnego, stanowiącego własność Gminy.

2. Realizując zadanie, o którym mowa w ust. 1 organy sołectwa rozporządzają dochodami z tego źródła.

3. Rada Gminy upoważnia organy sołectwa do prowadzenia działalności gospodarczej i finansowej w ramach budżetu gminy.

§ 5. Zadania określone w § 4.ust.2 sołectwo realizuje w szczególności poprzez:

- 1) podejmowanie uchwał w sprawach sołectwa w ramach przyznawanych kompetencji,

- 2) opiniowanie spraw należących do zakresu działania sołectwa,
- 3) współuczestnictwo w organizowaniu i przeprowadzaniu przez Radę Gminy konsultacji społecznej projektów uchwał Rady Gminy w sprawie o podstawowym znaczeniu dla mieszkańców sołectwa,
- 4) wnioskowanie do Rady Gminy o rozpatrzenie spraw, których załatwienie wykracza poza możliwości mieszkańców sołectwa,
- 5) współuczestnictwo i współpraca w działalności Rady Gminy w formie kontaktu z komisjami Rady Gminy, radnymi z terenu sołectwa,
- 6) podejmowanie działań mających na celu likwidację konfliktów społecznych, propagowanie idei zdrowego trybu życia, zwalczanie nadużywania alkoholu i narkomanii, przemocy w rodzinie, propagowanie poszanowania praw i wartości moralnych,
- 7) podejmowanie działań mających na celu poprawę stanu sanitarnego porządku i estetyki wsi,
- 8) występowanie z inicjatywą i uczestniczenie w przedsięwzięciach mających na celu umacnianie bezpieczeństwa i porządku publicznego, poprawę stanu ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej,
- 9) współuczestnictwo w przedsięwzięciach mających na celu zapewnienie opieki, organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży, ich wychowania i wypoczynku,
- 10) stanowanie w innych sprawach dotyczących sołectwa w ramach przepisów ustawowych.

§6. Dla realizacji wspólnych przedsięwzięć sołectwo nawiązuje współpracę z samorządami mieszkańców sąsiednich sołectw, zawiera porozumienia określające zakres i sposób wykonywania wspólnych zadań, może podejmować wspólne uchwały.

§ 7.1. Sołectwo samodzielnie prowadzi gospodarkę finansową w ramach budżetu gminy.

2. Za prawidłową gospodarkę finansową odpowiada sołtys.

Rozdział III Organy sołectwa

§ 8.1. Organami sołectwa są:

- 1) zebranie wiejskie
- 2) sołtys

2. Zebranie wiejskie jest organem uchwałodawczym w sołectwie.

3. Sołtys jest organem wykonawczym. Sołtys realizuje swoją funkcję przy pomocy rady sołeckiej.

§ 9.1. Kadencja sołtysa i rady sołeckiej odpowiada kadencji Rady Gminy.

2. Po upływie kadencji Rady Gminy, sołtys i rada sołeczka działają do dnia wyboru nowego sołtysa i rady sołeckiej.

3. Wójt Gminy zarządza wybory sołtysa i rady sołeckiej w terminie do 6 miesięcy po upływie kadencji Rady Gminy.

§10. Sołtys i rada sołeczka co najmniej raz w roku składają na zebraniu wiejskim sprawozdanie ze swojej działalności.

§ 11. 1. Działalność w organach sołectwa ma charakter społeczny.

2. Rada Gminy może ustanowić zasady, na jakich sołtysowi oraz członkom rady sołeckiej będzie przysługiwała dieta oraz zwrot kosztów podróży służbowej.

Rozdział III – A A. Zebranie wiejskie

§ 12. Do wyłącznej właściwości zebrania wiejskiego należy:

- 1) uchwalenie porządku obrad zebrania,
- 2) wybór i odwoływanie sołtysa,
- 3) wybór i odwoływanie członków rady sołeckiej,
- 4) podejmowanie uchwał wnioskujących do Rady Gminy w sprawie zmian w Statucie sołectwa,
- 5) podejmowanie uchwał, wyrażanie opinii i wnioskowanie w sprawach określonych w § 4.2 Statutu,
- 6) opiniowanie, w części dotyczącej sołectwa, przedstawionych do konsultacji przez Radę Gminy projektów uchwał w sprawach:
 - a) tworzenia, łączenia, dzielenia i znoszenia sołectw,
 - b) planu zagospodarowania przestrzennego
 - c) uchwały budżetowej na dany rok,
 - d) innych przepisów prawa miejscowego i uchwał Rady Gminy,
- 7) dokonywanie rocznej oceny działalności sołtysa i rady sołeckiej,
- 8) upoważnienie sołtysa i członka rady sołeckiej do określonych czynności z zakresu zarządzania mieniem gminnym i komunalnym,
- 9) wybór składu osobowego komitetu czynów społecznych,
- 10) zatwierdzenie planu rzeczowo – finansowego.
- 11) uchwalanie wniosku o przyznanie w danym roku budżetowym środków z funduszu sołeckiego na przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w ramach środków funduszu określonych przez Radę Gminy.

§13.1 Prawo do udziału w zebraniu wiejskim mają wszyscy mieszkańcy sołectwa, posiadający czynne prawo wyborcze do Rady Gminy.

2 Listę osób uprawnionych do głosowania ustala się na podstawie rejestru wyborców i ewidencji ludności.

§ 14.1. Zebrania wiejskie zwołuje sołtys:

- 1) z własnej inicjatywy,
- 2) na wniosek:
 - a) co najmniej 1/5 mieszkańców uprawnionych do udziału w zebraniu,
 - b) Rady Gminy lub Wójta Gminy

2. Zebranie wiejskie zwołane na wniosek mieszkańców, Rady Gminy lub Wójta Gminy winno odbyć się w terminie 3 dni od doręczenia wniosku, chyba że wnioskodawca proponuje termin późniejszy.

§ 15.1. Zebranie wiejskie odbywa się w miarę istniejących potrzeb, jednak nie rzadziej niż jeden raz w roku.

2. Termin, miejsce i projekt porządku obrad zebrania wiejskiego podaje sołtys do publicznej wiadomości w sposób przyjęty w sołectwie.

§ 16.1. Zebranie wiejskie jest ważne, jeżeli mieszkańcy sołectwa zostali o nim prawidłowo zawiadomieni, zgodnie z wymogami Statutu.

2. Zebranie wiejskie otwiera sołtys i przewodniczy jego obradom.

3. Porządek obrad ustala zebranie wiejskie, na podstawie projektu przedłożonego przez sołtysa.

4. Projekt porządku obrad winien być skonsultowany z radą sołecką. Sprawy proponowane do rozpatrzenia na zebraniu powinny być należycie przygotowane.

5. Obowiązkiem sołtysa jest zapewnienie referentów spraw na zebraniu. W przypadku powstania trudności sołtys powinien zwrócić się do Przewodniczącego Rady Gminy lub Wójta Gminy o pomoc, którzy w tym celu wyznaczają odpowiednich radnych lub pracowników Urzędu Gminy.

§ 17.1. Przebieg zebrania wiejskiego jest protokołowany. Protokół z zebrania wiejskiego podpisuje protokołujący oraz przewodniczący zebrania.

2. Uchwały, opinie i inne postanowienia podejmowane na zebraniu wiejskim zapadają zwykłą większością głosów w obecności co najmniej 20% uprawnionych mieszkańców sołectwa. Zwykła większość głosów oznacza, że liczba głosów „za” musi być większa od liczby głosów „przeciw”. Głosów „wstrzymujących się” nie bierze się pod uwagę.
3. W razie braku wymaganej liczby uprawnionych mieszkańców sołectwa w wyznaczonym terminie, ustala się drugi termin w tym samym dniu po upływie 30 minut od pierwszego terminu zebrania, bez względu na liczbę uprawnionych mieszkańców sołectwa w nim uczestniczących.
4. Głosowanie odbywa się w sposób jawny.
5. Uchwały, opinie i inne postanowienia podjęte na zebraniu podpisuje sołtys-przewodniczący zebrania.
6. Osoby uprawnione do udziału w zebraniu wiejskim stwierdzają swoją obecność podpisem na liście obecności wyłożonej do podpisu w miejscu zebrania. Lista obecności jest załącznikiem do protokołu zebrania wiejskiego i służy do stwierdzenia prawomocności obrad.

Rozdział III – B **B. Sołtys**

§ 18. Do zakresu uprawnień sołtysa należy:

- 1) organizowanie realizacji zadań sołectwa,
- 2) reprezentowanie mieszkańców sołectwa wobec organów gminy,
- 3) zwoływanie i prowadzenie zebrań wiejskich oraz posiedzeń rady sołeckiej,
- 4) wykonywanie uchwał zebrania wiejskiego oraz innych czynności zleconych przez zebranie,
- 5) uczestnictwo w naradach sołtysów zwoływanych przez Wójta Gminy,
- 6) uczestniczenie w pracach organów gminy na zasadach określonych w Statucie Gminy,
- 7) administracja i zarządzanie mieniem gminnym i komunalnym,
- 8) stosowanie w ramach sołectwa instrukcji kancelaryjnej oraz trybu obiegu dokumentów finansowych zgodnie z wytycznymi Skarbnika Gminy,
- 9) wpływanie na wykorzystanie aktywności mieszkańców służącej poprawie warunków życia w sołectwie,
- 10) organizowanie pomocy mieszkańcom sołectwa w przypadku zaistnienia klęski żywiołowej lub wypadku losowego,
- 11) współpraca z innymi jednostkami pomocniczymi,
- 12) składanie do wójta wniosków w ramach funduszu sołeckiego
- 13) sporządzanie rozliczeń m.in. gospodarczej i finansowej działalności sołectwa.

§19. Sołtys korzysta z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym.

§20. Objęcie funkcji przez nowowybranego sołtysa następuje w ciągu 30 dni od dnia wyborów. Zaświadczenie o wyborze wystawia Wójt Gminy.

Rozdział III – C **C. Rada sołecka**

§ 21.1. Rada sołecka wspomaga działalność sołtysa. Ma charakter opiniodawczy i doradczy.

2. Rada sołecka składa się z 5 – 7 członków.

3. W skład rady sołeckiej może być powołany sołtys.

4. Zebranie wiejskie ustala liczbę członków rady sołeckiej przed przystąpieniem do aktu wyboru jej członków.

§ 22.1. Posiedzenia rady sołeckiej zwołuje i przewodniczy obradom sołtys. Posiedzenia odbywają się w miarę potrzeb.

2. Na posiedzenia rady sołeckiej mogą być zapraszane inne osoby, których udział rada sołecka uzna za wskazany i konieczny.

3. Rada sołecka działa kolektywnie, a swoje stanowisko zajmuje w drodze głosowania jawnego zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy jej składu.

§ 23. Rada sołecka w szczególności:

1) opracowuje i przedkłada zebraniu wiejskiemu projekt uchwał w sprawach będących przedmiotem obrad,

2) opracowuje i przedkłada zebraniu wiejskiemu projekt planu pracy samorządu mieszkańców,

3) opracowuje projekt porządku obrad zebrania oraz przygotowuje materiały,

4) występuje wobec zebrania wiejskiego z inicjatywami dotyczącymi udziału mieszkańców w rozwiązywaniu problemów sołectwa i realizacji zadań samorządu wiejskiego,

5) organizuje wykonywanie uchwał zebrania wiejskiego udzielając w tym zakresie szerokiej pomocy sołtysowi,

6) współdziała z organizacjami społecznymi w celu wspólnej realizacji zadań,

7) decyduje w sprawach udziału samorządu mieszkańców wsi w postępowaniu administracyjnym,

8) uczestniczy w organizacji przedsięwzięć w dziedzinie kultury, sportu i rekreacji.

§ 24. Informację z działalności rady sołeckiej składa na zebraniu wiejskim sołtys.

Rozdział IV

Tryb wyboru, odwołania sołtysa i rady sołeckiej

§ 25.1. Zwołanie pierwszego zebrania wiejskiego po wyborach Rady Gminy nowej kadencji, na którym ma być dokonany wybór sołtysa i członków rady sołeckiej zarządza Wójt Gminy. Zarządzenie Wójta Gminy o zwołaniu zebrania określa miejsce, dzień i godzinę zebrania, wskazuje drugi termin zebrania w razie braku quorum w pierwszym terminie, propozycję porządku obrad oraz wyznacza przewodniczącego zebrania, za akceptacją Przewodniczącego Rady Gminy, spośród radnych.

2. Zarządzenie Wójta Gminy, o którym mowa w ust. 1 sołtys podaje do wiadomości mieszkańców sołectwa co najmniej 3 dni przed wyznaczoną datą zebrania.

§ 26.1. Dla dokonania ważnego wyboru sołtysa i rady sołeckiej na zebraniu wymagana jest osobista obecność co najmniej 1/3 uprawnionych mieszkańców sołectwa.

2. O ile w wyznaczonym terminie nie ma wymaganej liczby mieszkańców, wybory odbywają się w drugim terminie w tym samym dniu po upływie 30 minut od pierwszego terminu zebrania bez względu na liczbę obecnych na zebraniu uprawnionych mieszkańców sołectwa.

3. Na zebraniu wiejskim, na którym przeprowadza się wybory, uprawnieni do głosowania uczestnicy zebrania podpisują listę obecności.

§ 27.1. Wybory przeprowadza komisja skrutacyjna w składzie co najmniej 3 osób wybranych w głosowaniu jawnym spośród uprawnionych uczestników zebrania.

Członkiem komisji nie może być osoba kandydująca na sołtysa lub członka rady sołeckiej.

2. Do zadań komisji skrutacyjnej należy:

- 1) wybór przewodniczącego komisji,
- 2) przyjęcie zgłoszeń kandydatów
- 3) przygotowanie kart do głosowania i opieczątowanie pieczęcią Wójta Gminy,
- 4) przeprowadzenie głosowania,
- 5) obliczenie głosów,
- 6) sporządzenie protokołu,
- 7) ogłoszenie wyników wyborów,

3. Protokół z dokonanych czynności komisji skrutacyjnej powinien zawierać:

- 1) skład komisji z podaniem pełnionych funkcji,
- 2) liczbę uprawnionych mieszkańców w sołectwie,
- 3) liczbę uprawnionych mieszkańców biorących udział w głosowaniu,
- 4) liczbę głosów oddanych, w tym ważnych i nieważnych,
- 5) liczbę głosów ważne oddanych na poszczególnych kandydatów,
- 6) wskazania kandydatów, którzy zostali wybrani

Protokół podpisują wszyscy członkowie komisji skrutacyjnej oraz przewodniczący zebrania.

§28.1. Wybory sołtysa i członków rady sołeckiej odbywają się przy nieograniczonej liczbie kandydatów .

2. Prawo ustnego zgłaszania kandydatów posiada wyłącznie uczestnik zebrania, któremu przysługuje czynne prawo wyborcze.

3. Kandydat powinien wyrazić zgodę na kandydowanie ustnie do protokołu.

4. W pierwszej kolejności należy przeprowadzić zgłoszenia kandydatów i głosowanie dla dokonania wyboru sołtysa. W drugiej kolejności przeprowadza się wybory członków rady sołeckiej.

5. Wyboru sołtysa i członków rady sołeckiej dokonuje się w głosowaniu tajnym.

6. Głosowanie przeprowadza się na kartach do głosowania opatrzonych pieczęcią Wójta Gminy Wojciechowice oraz napisem: „Karta do głosowania w wyborach na sołtysa w sołectwie Smugi” lub „Karta do głosowania w wyborach do Rady Sołeckiej w sołectwie Smugi”

7. Głosowanie na sołtysa i członka rady sołeckiej odbywa się wyłącznie osobiście.

8. Procedurę głosowania i uznawania głosów za ważne podaje przed głosowaniem przewodniczący zebrania.

9. Głosowanie polega na postawieniu znaku X:

- 1) w przypadku wyboru sołtysa – przy nazwisku jednego wybranego kandydata,
- 2) w przypadku wyboru rady sołeckiej – przy nazwiskach tylu kandydatów ilu członków rady sołeckiej ustaliło zebranie wiejskie przed przystąpieniem do aktu wyboru jej członków.

10. Głos jest nieważny, jeżeli:

- 1) karta do głosowania jest całkowicie przedarta lub przekreślona,
- 2) karta zawiera większą ilość skreślonych kandydatów niż mandatów w organach sołectwa,
- 3) karta do głosowania jest inna niż sporządzona przez komisje skrutacyjną,
- 4) nie postawiono żadnego znaku x,
- 5) dopisano na karcie do głosowania inne nazwiska,
- 6) karta jest inna niż opisana w ust.6.

11. Za wybranych uważa się kandydatów, którzy uzyskali największą liczbę głosów ważnych.

12. W przypadku uzyskania równej ilości głosów wśród kandydatów z największą liczbą głosów przeprowadza się dodatkowe głosowanie.

§29.1. Sołtys i członkowie rady sołeckiej są bezpośrednio odpowiedzialni przed zebraniem wiejskim i mogą być odwołani przed upływem kadencji, jeżeli nie wykonują swoich obowiązków, naruszają postanowienia Statutu i uchwały zebrania wiejskiego.

2. Odwoływanie z zajmowanych funkcji winno być podjęte po wysłuchaniu zainteresowanego.

§ 30.1. Wnioski o odwołanie sołtysa, rady sołeckiej lub poszczególnych jej członków winny być kierowane do Wójta Gminy.

2. Wnioski o odwołanie mogą składać:

1) Rada Gminy,

2) mieszkańcy sołectwa, których wniosek uzyskał poparcie co najmniej 1/3 mieszkańców sołectwa. Poparcie winno być udzielone w formie podpisów przez uprawnionych do głosowania mieszkańców sołectwa z podaniem numeru dowodu osobistego na przygotowanej w tym celu liście.

3. Wniosek o odwołanie powinien zawierać uzasadnienie. Wniosków bez uzasadnienia nie rozpatruje się.

§31.1. Dla dokonania ważnego odwołania sołtysa na zebraniu wiejskim wymagana jest obecność co najmniej 1/3 uprawnionych mieszkańców sołectwa. Zebranie odbywa się w jednym terminie. Odwołanie następuje na zebraniu wiejskim w głosowaniu tajnym, zwykłą większością głosów.

2. W przypadku, gdy na zebraniu wiejskim przeprowadzonym zgodnie z postanowieniami Statutu nie doszło do odwołania sołtysa, następny wniosek o odwołanie sołtysa może być złożony po upływie 30 dni od zebrania.

3. Wybory dla uzupełnienia składu rady sołeckiej lub wybrania nowego składu całej rady przeprowadzenia samodzielnie zebranie wiejskie zwołane przez sołtysa.

§ 32.1. Mandat sołtysa i członka rady sołeckiej wygasa w przypadku:

1) śmierci,

2) zrzeczenia się,

3) odwołania przed upływem kadencji,

4) utraty prawa wybieralności

2. W przypadku określonych w ust. 1 wybory uzupełniające zarządza się według zasad określonych w niniejszym rozdziale.

Rozdział V **Protesty wyborcze**

§ 33.1. W ciągu 3 dni od daty wyborów może być wniesiony protest przeciwko ważności wyborów na funkcję sołtysa lub członka rady sołeckiej z powodu naruszenia postanowień niniejszego statutu dotyczących przebiegu głosowania, jak też ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów.

2. Prawo do wniesienia protestu przysługuje każdemu uprawnionemu o którym mowa w § 14 ust.1 niniejszego Statutu.

§ 34.1. Protest wnosi się na piśmie do Wójta.

2. W proteście powinny być sformułowane konkretne zarzuty oraz wskazane lub przedstawione dowody na ich poparcie.

§ 35. 1. Wójt w ciągu 7 dni przeprowadza postępowanie wyjaśniające i przedkłada ustalenia tego postępowania komisji spraw samorządowych oświatowych społecznych i obywatelskich, która po dokonaniu analizy – przedkłada swoje stanowisko Radzie Gminy.

2. O zasadności lub bezzasadności złożonego protestu rozstrzyga Rada Gminy w formie uchwały.

Rozdział VI

Nadzór nad działalnością sołectwa

§ 36.1. Bieżącą kontrolę nad statutową działalnością sołectwa sprawuje Wójt Gminy.

2. Wójt oraz wyznaczeni pracownicy Urzędu Gminy są uprawnieni do żądania niezbędnych informacji dotyczących funkcjonowania sołectwa.

3. Sołtys przekazuje Wójtowi Gminy w terminie 3 dni od daty ich podjęcia uchwały, wnioski i opinie zebrania wiejskiego oraz rady sołeckiej.

§ 37.1 Nadzór nad działalnością sołectwa sprawuje Wójt Gminy i Rada Gminy,

2. Nadzór wykonywany jest na podstawie kryteriów: zgodności z prawem, celowości, rzetelności i gospodarności.

§ 38.1. Wójt Gminy może zawiesić wykonywanie uchwały zebrania wiejskiego lub decyzję sołtysa, jeśli uchwała ta lub decyzja jest sprzeczna z prawem.

2. W razie zawieszenia wykonywania uchwały zebrania wiejskiego o jej utrzymaniu w mocy lub uchyleniu decyduje Rada Gminy.

3. W razie zawieszenia decyzji sołtysa o jej utrzymaniu lub uchyleniu decyduje zebranie wiejskie.

§ 39.1. Wójt Gminy może zawiesić w czynnościach sołtysa do czasu rozpatrzenia sprawy przez zebranie wiejskie, jeżeli swoim postępowaniem narusza przepisy prawa i nie wykonuje swoich obowiązków.

2. W przypadku zawieszenia sołtysa Wójt Gminy zwołuje zebranie w celu ewentualnego jego odwołania.

§ 40. Organy nadzoru mają prawo żądania niezbędnych informacji i danych, uczestniczyć w zebraniach organów sołectwa, dokonują oceny pracy organów sołectwa oraz organizują wymianę doświadczeń w tym zakresie.

Rozdział VII

Postanowienia końcowe

§ 41. Ewentualne spory pomiędzy organami sołectwa w zakresie interpretacji postanowień Statutu rozstrzyga Rada Gminy.

§ 42. Zmianę Statutu uchwała Rada Gminy z własnej inicjatywy lub na wniosek zebrania wiejskiego.

§ 43. Statut wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.